

חודש אדר תשפ

לכבוד הגאון רבי

שליט"א קהילת קודש לאנדאן יצ"ו

על דבר אשר שאלת על ההנהגה בימים אלו בזעקה להשיי"ת ובחובת ההשתדלות בשמירת ההוראות וההרחקות.

הנה החובה לזעוק ולהריע בעת צרה היא מדאורייתא כמבואר ברמב"ם פ"א תענית, ויליף לה מקרא כי יבא מלחמה בארצכם על הצר הצורך אתכם והרעותם בחצוצרות. וכן בסמ"ק עשה י"א דמצוה לזעוק ולהריע בעת צרה מן התורה גם להסוברים דחיוב תפלה מדרבנן, ומייתי לה מקרא דבצר לך ומצאוך כל הדברים האלה ושבת עד ד' אלקיך כו' כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך, והביאו המג"א ר"ס ק"ה לדינא, והחובה כאן לזעוק ולהריע ואף בשבת, גם אם אינו בכל גדרי מכת הדבר המבוארים בגמ' תענית יט. שהוא ג' לחמש מאות איש, מ"מ יש כאן מכה מהלכת ד' ירחם, ובשיירות הולכות ממדינה זו לזו כולן מתענות כדאיתא בס' תקעו ס"ב, וגם פרנסת הרבים וכלכלת המדינות תלויים בזה, וכל אלו דברים שמתריעין עליהם גם בשבת כדאיתא בתענית שם ובש"ע שם ס"י.

ולזאת יש להרבות בתחינות ובקשות ובלמוד התורה"ק, וכבר תיקן רבינו הגרע"א ז"ל ע"פ הזוהר פר' ויקהל ועוד, לומר קודם כל תפלה ביום פר' הקטורת, וכן ראוי לומר בכל תפלה תחנון עם י"ג מדות ואבינו מלכנו כמבואר בגמ' בתענית כה: שיש בו גם תפלה על מניעת המגפה וביטול כל הדינים וחזרה בתשובה ושמירת הילדים ופרנסה וכולל כל הבקשות כולן, וכן בשני וחמישי ראוי להוסיף גם התחינה לתחלואי ילדים קל נא רפא נא תחלואי גפן פוריה, ואחר התפלה יש לומר פרקי תהלים שיר למעלות אשא עיני כו' וממעמקים ועוד, ובפרט לומר תמיד שיר של פגעים יושב בסתר כו' כדאיתא בשבועות טו: ובזוה"ק הקדמת בראשית יד: ויש לאומרו בשעת סכנה ומזיקין כמ"ש מרן החזו"א זצ"ל באגרותיו.

והחובה להרבות בחסד וצדקה כי צדקה תציל ממות וזהו מה שעומד לאדם בשעת הדין ובפרט לעת כזאת עלינו לדאוג לכל הציבור והזקנים שבביתם הנמצאים בבידוד, ובמקום להרבות בקניות אוכל מרובה בלא דעת כמו שהזהירו גם המומחים שאין צורך בכך, יש להרבות בנתינה לאחרים ולדאוג שלא יחסר לאחרים וזו היא הצדקה העומדת לו לאדם בשעות אלו כמפורש בגמ' שבת קנו: ובזוה"ק פר' ויקהל ועוד.

ויש להרבות ביותר בעסק התורה"ק שזהו הערובה והשמירה לכלל ולפרט ובפרט בשעה זו, וכמבואר ברש"י ישעיהו כו' עה"פ לך עמי בא בחדריך וסגור דלתך בעדך שהפס' מדבר על ההנהגה בעת הדבר ובפרט לעת הגאולה ותחה"מ, "לך עמי בא בחדריך - תשובה זו השיבהו לנביא לך עמי בא בחדריך בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ד"א התבונן על מעשיך בחדרי לבך כך דרש רבי תנחומא. וסגור דלתך בעדך - ת"י עביד לך עובדין טבין דיגנון עלך". וכלל בזה רש"י החיזוק בתורה ותפלה שבהם יעסקו בבתי כנסיות ובתי מדרשות, וגם חובת המעשים טובים וגמילות חסדים וצדקה.

ועי' תשו' הרשב"ש ס"ס קצה [ששם מבואר ההנהגה בעת הדבר וציינו הגרע"א ז"ל בגה"ש ב"ק ס:]: שביאר שם החובה בשעת הדבר להתפלל בבית הכנסת בעשרה דוקא [והזהיר שלא להתפלל שם ביחידות], וכ' שם שזהו ענין תורני ומסיק שם וז"ל "והתקנה היא שלא ילך יחיד אלא בצבור להתפלל ולחזור בתשובה, שתפלת צבור נשמעת כדאיתא בפ"ק דכריתות מדאמר רחמנא חלבנה בקטורת וכו' כדאיתא התם. והש"י יחמול עלינו ועל כל עמו ישראל ברחמים אמון".

ומבואר בדברי רש"י הנ"ל דהתורה שיעסקו בה בבתי מדרשות היא היא המגינה ובה מתקיים לך עמי בא בחדריך, וכן אמר ר' עקיבא לפפוס בברכות ס: שהתורה היא מקור חיותינו ואיך אפשר לעקור אותנו ממקום חיותינו, לכן צריך חיזוק גדול ביותר בתורה"ק, צא וראה מה שכ' רבינו הגדול החתם סופר זיע"א בזמן המגיפה של החולירע שהיתה בזמנו בדרשות חתם סופר [ח"א סא: דרוש לפ' עקב] וז"ל "הנה רעש גדול בעולם מחשש מגפה וחרב ומלחמה והתלמידים נרדפים ממקומם מתפורים אנה ואנה ולא מצאו מנוח והשרים יועצים לטובה שנשלח עכ"פ ריבוי התלמידים כו' ואמר ר' עקיבא ומה בשעה שאנו עוסקים בתורה כי היא חיינו ואורך ימינו אנו מתייראים, אם נשמע לקול השועל שלא לעסוק בתורה עאכו"כ, הנה כן הדבר הזה ממש כל זמן שהישיבות בעולם אע"פ

שהציידיים רודפים תמיד ואין רגע בלא פגע, מ"מ זכות התורה מגינה, אבל עתה הלביש את עצמו כשועל ליעץ לטוב לבטל כל הישיבות בכל המדינה ואם יבא ח"ו ויגש הרעה והמגפה או דברים שאנו יראים מי יגן ביבשה בלי מי תורה, והנה עצת השועל הזה המתנכר להטיב הוא יותר רע ומר מהציידיים הרעים כשאנו במים" עכלה"ק.

וכבר אמר וחזר ואמר רבינו שר התורה הגר"ק שליט"א דחלילה חלילה מלסגור בתי מדרשות כוללים תלמודי תורה וישיבות הקדושות.

וכמוכן שחובת ההשתדלות והשמירה היא בכלל ונשמרתם, ואפשר לקיים שניהם וצריך להשמר בכלל ההוראות וההרחקות, ורבינו הגרע"א ז"ל בשעת מגיפת החולירע שהיתה במדינתו כ' לעשות מנינים של ט"ו איש. אך צריך לזהר מאד לא להכנס לבהלה ופאניקה ופחד כלל שזה היותר גרוע. ושמענו מעשה נורא ואיום מיהודי זקן שמת על שהלבינו אותו ברבים וצעקו עליו לצאת מביהכנ"ס כשבא לשמוע קריה"ת וחזר לביתו ולקה בלבנו מחמת עלבוננו ומת, וזה בודאי מסוכן ביותר לצעוק ולהרחיק, בפרט לעת כזאת עלינו להאיר פנים א' לשני, וגם אם יש אדם שנצרך לצאת יש להעיר לו בנחת ובמאור פנים, וחלילה לצער אדם בפרט זקן בזמנים אלו ולעורר פחד ובהלה לרבים וליחיד.

וכבר הזהיר בתשו' הרשב"ש שם והגרע"א ז"ל באגרותיו דצריך לעת כזאת להיות יותר בשמחה ולא בעצבות גם בדרך הטבע, וז"ל הרשב"ש סי' קצה "בימות המגפה צריך לזהר בתכלית השמירה, ושיוסיף בהנהגתו לנקות המותרים, ושלא להרבות במזון, ושיאכל דברים טובי האיכות ומעטי הכמות, וירבה המנוחה וירחיק היגיעה, וירבה מהמנוחים הטובים, וירחיק האנחה וירבה השמחה, כל זה בקצה אחד מהקצוות ולא יספיק בזה המצוה בלבד, וזהו אל יהלך אדם באמצע הדרכים אלא בקצה האחרון, וכל זה הוא ענין טבעי". עב"ל.

והנה המתבונן בכל הנעשה בעולם יראה ממש גילוי שכינה ושמירה מיוחדת על עם ישראל בארץ הקדש, אשר כל העולם כולו רואים השמירה מיוחדת שיש לעם ישראל בזה, ותחת אשר נתקיים ובכן תן פחדך ד' אלקיני על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראת, גם רואים כל הגוים ההשגחה המיוחדת שיש לעם ישראל ונתקיים גם "ובכן תן כבוד ד' לעמך" ומי הוא זה אשר לא יראה שהימים האלו ימים גדולים ונוראים הם כאשר אין בכל ארץ ישראל חילול שבת קדש בפרהסיא, והמון העם משמרים לשונם וסותמים את פיהם בבדים ונוהרים מלשון הרע ורכילות ושקר ואונאת דברים ומחלוקת, ובטלו כל מקומות הזימה והבילויים המלאים עבירות, ואין איש קרב אל אשה ומרחיקים ד' אמות זה מזה, ותחת זו החרדים כולם אגודים יחד בעת צרה, וקלש טובא כח הטומאה אשר לא היה כזאת מאות בשנים, והשי"ת מטהר אותנו בעל כרחנו ונתקיים בנו חזון הנביאים שבהפטרה פר' פרה ביחזקאל לו "לא למענכם אני עושה בית ישראל כי אם לשם קדשי אשר חללתם בגוים אשר חללתם בתוכם וידעו הגוים כי אני ד' וגו' בהקדשי בכם לעיניהם, ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם, ונתתי לכם לב חדש ורוח חדש אתן בקרבכם והסרת את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר, ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחוקי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם", וכמה ריבוי טהרה וביטול כוחות הטומאה יש בכל הנ"ל וכולם עסוקים בכל עת בנטילת ידיים גם לפי ההוראות שזהו הסימן היותר גדול של הטהרה, וכ"ז הוא הכנה לגאולה השלימה שעתידים כולנו לראות בקרוב ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, ובודאי דבר זה קורא אותנו לתיקון המעשים ולתשובה שלימה, כי פתאם יבא אל היכלו ואוי לנו אם לא נכין עצמנו לעת כזאת אשר יגיעו ימים אשר אין בהם חפץ, ובפרט כשנמצאים בחדרים ובידוד וכמ"ש רש"י בישעיה "התבונן על מעשיך בחדרי לבך" לשוב בתשובה שלימה כי זהו ממש מהנסיונות האחרונים קודם הגאולה ויש קונה עולמו בשעה אחת.

ויהי רצון שנוכח במהרה שיתקיים בנו דור שכולו זכאי ע"י התשובה והחסדים, ולהתחזק בתורה ותפלה וחסד ובזכות זה נזכה לראות במהרה בהרמת "קרן ישראל" ולגאולה השלימה בב"א.

בברכת כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ד' רופאך

משה מרדכי קארפ